

voetgaende jaeren gedaen is, daeromme hier weder in vuytgeven een jaer pachts van den voersz. Water van myn Heere van Wassenae, verschenen Bamisse anno XVc. ende VIII. ontfangen by den voersz. Vroenmeester, belopende XI. 8.

Door den Prins van Oranje, de Ridderfchap, Edelen en Gedeputeerden van Holland, representerende de Staaten van 't land, aan de Stad Leyden verkogt het Vroon tusschen Haarlem en Leyden, de Bottingen, de Thyns van de Vennip, enz.

Den 31. December 1583.

Willem, by der gratien Goodts, Prince van Oranghen, Grave van Nassou, van Catzenelleboghe, van Vianden, Diets &c. Buren, Leerdam, Marquis van der Veer, ende Vlissingen, Heere ende Baeroen van Breeda, Dieft, Grimbergen, Arlay, Noseroy &c. Erffburchgrave van Antwerpen, ende Besançon &c. als den selven gedefereert zynde de hooge Overicheyt binnen den Lande van Hollandt; mitsgaders die Ridderfchappen, Edelen, ende Gedeputeerden van de Staeten (1) van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande: Doen te weten, dat naerdien bevonden is de Domeynen van Hollandt, in voorleden tyden, ende verscheyden jaeren successivelycken, zoo by 't vercoopen ende versetten van dien, als belastinge van renten daer opgesteld, zeer vermindert, becommert ende beswaert te zyn in der vougen, dat vuyt die jaerlycxen vruchten ende incomsten der zelve de voersz. renten, ende lasten daer op staende nyet en mochten worden voldaan, waerdeur die renten ende schuldeyscheren [den welcken de zelfde Domeynen veronderpant ende verbonden stonden] naer vele clacchelycke versoucken ende aenhouden, omme die betalinge van heure achterheyden, eenige ten lasten waeren vervorderende van Justitie ende executie op te zelfde domeynen te procederen, omme die by subhastatie ende decreete voor haer achterwefen te doen vercoopen, in welcken gevalle de zelfde Domeynen, nyet alleen by alsulcke vercoopingen zeer weynich zoude hebben gestreckt; maer die renten ende lasten daer op staende, mits lange vertreck van de betalinge van dien, by 't verloop van den tyt, ende jaeren soo langer soo meer sulcx geschreven Domeynen mit de betalinge van dien, oock sonder offlossinge van de capitale hoofdfomme der selver soude geabsorbeert ende te nyete gebracht hebben geworden, te meer, zoo de oncoften van de administratie der zelve Domeynen, des nyetemin op de jaerlycxen incomsten van dien mosten worden gedragen, nyet anders, dan off de zelve vry, zuyver ende onbelast waeren geweest: Omme hier tegens te voorsien ter gemeene conservatie van de Domeynen totte Graefflycheyt van Hollant behoorende, ten meesten oorbaer van de zelve Graefflycheyt, ende hoocheyt van dien, wy raetsaem bevonden hebben by zeeckere Commissarissen, soo vuyt den Edelen, ende Gedeputeerden van de Steeden, als uyt den Raide Provinciael, ende van die van de reeckeninge in Hollandt te doen procederen, tot vercoopinge van diversche partyen van Domeynen. Welcke Commissarysen onder andere overcomen zyn mit die Burgermeesteren, ende Regeerders der Stede van Leyden, als dat sy luyden in coope hebben ende behouden zullen, ten behouwe van heurluyden Stede, de partyen van Domeynen hier naer verclaert.

Eerst, d'erffpacht van vyff ende tzeventich Wilhelmus schilden, verschynende tot twee termynen t'sjaers, als Sint Jansmisse, ende Kersmisse, die de voorschreven Stede jaerlycks schuldich is van 't Vroon tusschen Leyden ende Haerlem, voor de somme van twee duyfent achthondert ponden van XL. grooten Vlaemisch 't pondt.

Item, de Bottingen tot Leyden, beloopende twee ponden, verschynende tot

etc-

(1) *Mogel. Steden.*

elcken drie jaere eens, ende waeren leest verschenen Mey XV^c. LXXXIII. leestleden, voor de somme van zestien ponden.

Item, den thyns tot Vennep, beloopende t'sjaers eene schelling acht penningen, verschynende Jaersdach, voor de somme van drye ponden negen schellingen.

Item, de recognitie van ses ponden t'sjaers, die de voorscreven Stede de Graefflyckheyt schuldich is, van dat haer geoctroyeert is geweest, te mogen opstellen twee nyeuwe vrye Jaermarcten op huysden, leeren, ende vellen, &c. verschynen in Junio, voor de somme van hondert twintich ponden.

Ende noch de beterscap van de erfpacht van vier ponden zestien schellingen t'sjaers, die de voorsz. Stede van Leyden jaerlyks schuldich is van de vrye Vroonen, ende visscherye der Meeren tuschen Leyden ende Haerlem, boven ses ende tseftich ponden seftien schellingen, daer vooren den selven erfpacht in den jaere XV^c. V. aen eenen Willem Willemszoon verpant is geweest, voor de somme van twintich ponden; beloopende alle de voorsz. partyen ter somme toe van twee duysent negen hondert negen ende vyftich ponden negen schellingen, alle van XL. grooten Vlaems 't pont.

Ende alzo de voornoemde Stede van noode is daer van te hebben haerder verseeckertheyt, onse opene brieven daer toe dienende; Soo est, dat wy hebbende de voorsz. vercoopinge voor aengenaem, ende willende ter goeder trouwen procederen mitte voornoemde Stede, ende haer verseeckeren zoo 't behoort, hebben den selven vercoft, gecedeert ende getransporteert, vercoopen, cederen, ende transporteren by desen, de voorsz. partyen van Domeynen, hier vooren geroert, vry, sonder opstal van eenige renten, omme de selve voor haer, off actie van haer hebbende, in vryen eygendom te besitten ende gebruycken, sonder dat daer van eenige naecoop, naestinge, off lossinge sal mogen geschien. Ende sullen de voornoemde Stede de vruchten van de jaerschare XV^c. LXXXIII. tot zyn proffyte volgende betaelt worden. Beloven voorts de voorsz. coope by alle tractaten van peyse te houden staen, ende te doen approberen, ende de voornoemde Stede, off actie van haer hebbende te garanderen vry, costeloos, ende schadeloos te houden van alle actien, aenspraecken, ende pretensien, die selve ter cause van de voorsz. coope gemoveert sullen mogen worden. Oock en sullen de voorsz. partyen van Domeynen by geen mesusen ofte delicten verbeurt mogen worden, ten waere d'eygenaer van dien eenige verraderye tegens 't gemeen Vaderlandt aenrichte. Ende voor de onderhoudenisse van alle de voorsz. punten hebben wy verbonden, ende verbinden by desen alle de goederen ende incomsten van 't gemeen Landt van Hollandt, mitsgaders alle de persoonen ende goederen van alle d'ingesetenen van den voorsz. Lande, onder verbandt van Heerlycke ende reale executie van den Hove van Hollandt, ende allen anderen Hoven, ende Rechteren: blyvende daer benefens den selven Stede tot vorder waringe verbonden alle andere Domeynen van de Graefflyckheyt van Hollandt, die ter oorzaecke boven verhaelt, naemaels bevonden zullen mogen worden, nyet veralienecrt noch te vercoft te zyn, alles onder 't verbant als vooren, auctoriserende voorts de voorsz. Stede de voorscreven Erfpachte, ende Bottingen te mogen innen ende executeren met gelycke cohertie ende executie als de zelve tot noch toe, van wegen de voorsz. Graefflyckheyt geinnet, ende geëxecuteert zyn geweest. Ende naer dat dese opene brieven van coope, opdracht, ende cessie, in der Camere van der reeckeninge sullen zyn geregistreert, ende aldaer van de voldoeninge van de voorsz. somme van de twee duysent negenhondert negen ende vyftich ponden negen schellingen gebleecken zal zyn by de handt van den Rentmeester Generael van Noorthollandt, Willem Hanneman, die gehouden wort daer van in reeckeninge te verandtwoorden naer behooren. Soo ordineren ende lasten wy den President ende Raiden van Hollant, die van der reeckeninge aldaer, ende allen anderen Justicieren, ende Officieren, die 't selve eenichsins aengaen zal, dat zy de voornoemde Stede, off actie van haer hebbende, styven, starcken, ende mainteneren, jegens enen yegelycken in den vryen eygendom, ende gebruyck der voorscreven erfpachte, ende bottingen, zonder daer van eenichsins in gebreke te blyven.

Des t' oerconden, soo hebben wy desen mit onse segele uythangende besegelt, ende by onsen Secretarys doen teyckenen opten lesten Decembrys XV^c. drye ende tachtich.

Opte

OCTROYEN DER STAD LEYDEN. 707

Opte plycke ter anre zyde font :

Ter ordonnantie van zyne Excellencie ,

Ende was onderteyckent :

N. Bruyninck,

Ter andere zyde fondt :

Ter ordonnantie van de Staten.

Ende was onderteyckent ;

By C. de Rechtere.

Ende was besegelt mie twee roode wasse zegelen, wythangende aen dobbels franchise staerten.

Opten ruggé font :

Ick Willem Hanneman , Rentmeester Generael van Noorthollandt , bekenne mitz desen ontfangen te hebben van de Burgermeesters ende Regierders der Stede van Leyden , de somme van twee duysent negenhondert negen ende vyftich ponden negen schellingen , van veertich grooten 't pont , ende dat uyt zaecke van coope van diversche partyen van Domeynen , die de voorz. Stede jaerlyks de Graeffelyckheyt schuldich was , als in 't witte van duese aen d'ander zyde gespecificeert staen , dat aen hoofdsomme ende verloope jaren renten , spreekende op 't Domeynen van Noorthollandt.

Actum den XIII^{en}. November XV^c. vier ende tachtich.

Ende was Onderteyckent :

W. Hanneman.

Nech lager font :

Nae dat dese opene brieven van coope , in der Camere van de reckeninge in Hollandt zyn gepresenteert geweest , ende by de boven gheschreven quitantie van den Rentmeester Generael van Noorthollandt , blyckt van de voldoeninge van de somme in 't witte van desen gementioneert , soo zyn de zelve aldaer ter ordonnantie van de luyden der voorz. Camere , geregistreert in 't II^{de}. register van de vercoopinge van de Domeynen , geschiet in den jaere XV^c. LXXXIII. fol. XVII. verso.

Actum ten burele van de voorz. Camer deses XVII^{en}. July , anno XV^c. vier ende tachtich.

My jegenwoordich.

C. van der Goes.

Privilegieboek der Stad Leyden , C. pag. 455. versa tot 458.

Hoe verre zich het Vroon der Stad Leyden uitstrekt , en uit welke wateren het zelve bestaat , kan uit de volgende Keure gezien worden.

Den 28. February 1594.

Alfoo de Stadt van Leyden in den jaere M. CCCC. XXXIII. van H. M. Hertoge Philips van Bourgongien , in der tyt Grave van Hollandt , het recht vercreghen heeft tot de Visserien van de Meeren , ghelegen aen verscheyden

V v v v z